

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron

examinând recursul depus de Spînu Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Spînu Igor împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului, terț Victoria Ioniță cu privire la obligarea soluționării cererii, obligarea emiterii actului administrativ cu privire la atragerea la răspundere disciplinară și aplicarea sancțiunii disciplinare Victoriei Ioniță, încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 06 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Spînu Igor împotriva hotărârii din 04 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 04 ianuarie 2022, Spînu Igor s-a adresat în instanță cu acțiunea de contencios administrativ împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului, persoană terță Victoria Ioniță cu privire la obligarea soluționării cererii, obligarea emiterii actului administrativ cu privire la atragerea la răspundere disciplinară și aplicarea sancțiunii disciplinare a Victoriei Ioniță, încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 04 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Spînu Igor a fost admisă parțial.

La 11 octombrie 2022, Spînu Igor a depus apel împotriva hotărârii din 04 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Ulterior, la 29 decembrie 2022, Spînu Igor a prezentat motivarea cererii de apel, iar la 29 decembrie 2022 și avocatul Liliana Bînzari, acționând în interesele lui Spînu Igor, a prezentat motivarea cererii de apel.

Totodată, la 29 decembrie 2022, avocatul Liliana Bînzari a depus o cerere prin care a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării cererii de apel, invocând starea de oboseală extremă în ziua recepționării hotărârii motivate, ora târzie de recepționare, care au condiționat calcularea greșită a datei notificării hotărârii motivate.

Prin încheierea din 06 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Spînu Igor împotriva hotărârii din 04 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal.

La 21 februarie 2023, Spînu Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, a depus recurs împotriva încheierii din 06 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu admiterea cererii de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului.

În susținerea recursului a reiterat circumstanțele de fapt precum și motivele indicate în cererea cu privire la repunerea în termen de depunere a motivării apelului. Suplimentar, a menționat că din cauza erorii umane comise fără intenție nu poate suferi justițiabilul.

La 03 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimăteii copia recursului depus de Spînu Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana (f.d. 155).

Deși intimata a recepționat copia recursului nominalizat, la 15 martie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 06 februarie 2023, fiind expediată la 21 februarie 2023, iar recursul a fost depus în aceeași zi, 21 februarie 2023. Astfel, recursul declarat de către Spînu Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, a fost depus în termen.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarat inadmisibil apelul depus de Petru Gonța, împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de

judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului *se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării* hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea integrală emisă în prezenta cauză, a fost notificată prin poștă electronică lui Spînu Igor, la 28 noiembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 126).

Totodată, ține de menționat că, la 28 noiembrie 2022, hotărârea integrală din 04 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.instante.justice.md.

Cele menționate supra denotă faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru

prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 29 noiembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării lui Spînu Igor a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de 28 decembrie 2022 (*miercuri*) inclusiv.

Totuși, Spînu Igor și reprezentantul acestuia, avocatul Bînzari Liliana, au depus cererea de apel motivată, la 29 decembrie 2022, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul prezentarea motivării apelului curge din momentul notificării.

Așadar, alegațiile din cererea de recurs referitoare la faptul că, depunerea motivării apelului cu întârziere de 1 zi, se datorează greșelii umane cauzate de supra oboseala extremă în ziua notificării hotărârii, ceea ce îi îndreptățește să solicite repunerea în termenul de atac, se apreciază critic de către Completul de judecată, or cunoscând cu certitudine necesitatea depunerii motivării cererii de apel, ținând cont de complexitatea cauzei deduse justiției, timpul acordat pentru acțiuni procesuale, raportate la capacitățile profesionale ale reprezentantului, prezumat a fi profesionist, urma să prevadă volumul de lucru impus și să respecte principiul bunei-credințe, executând obligația procesuală până la scurgerea termenului de 30 de zile.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care cert stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că, nerespectarea acestuia atrage drept consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, conform art.47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant. În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între

mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

În baza celor constatate, Completul de judecată notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost respectată obligația de a efectua o acțiune procesuală într-un termen prestabilit, iar soluția instanței de respingere a cererii de repunere și declarării apelului ca inadmisibil, nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Spînu Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana.

Se menține încheierea din 06 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Spînu Igor împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului, terț Victoria Ioniță cu privire la obligarea soluționării cererii, obligarea emiterii actului administrativ cu privire la atragerea la răspundere disciplinară și aplicarea sancțiunii disciplinare Victoriei Ioniță, încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron